

Skolbiblioteksplan Årjängs kommun F-9

Bakgrund

Då den nya Skollagen¹ trädde i kraft 2011 förändrades villkoren för skolbiblioteken. För grundskolan innebär det ett krav på att alla elever ska ha tillgång till ett skolbibliotek. Vad ”ha tillgång till” innebär beskrivs så här:

1. *Eleverna har tillgång till ett skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt att kontinuerligt använda biblioteket som en del av elevernas utbildning för att bidra till att nå målen för denna.*
2. *Biblioteket omfattar böcker, facklitteratur och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier.*
3. *Biblioteket är anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.*

Våren 2017 beslutade regeringen om förtydliganden och förstärkningar i grundskolans läroplan, för att stärka elevernas digitala kompetens². Under rektors ansvar har ny lydelse skrivits in:

Skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.

Både internationell forskning och kommunala erfarenheter i Sverige visar att en långsiktig, genomgripande och integrerad satsning på skolbibliotek bidrar till ökad måluppfyllelse för elever^{3 4}.

¹ Skollag (2010:800) https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800 [2020-03-16]

²Stärkt digital kompetens i skolans styrdokument https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-och-kursplaner-for-grundskolan/laroplan-lgr11-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet?url=1530314731%2Fcompulsorycw%2Fjsp%2Fcurriculum.htm%3Ftos%3Dgr&sv.url=12.5dfee44715d35a5cdfa219f#anchor_1 [2020-03-11]

³ Catrin Eriksson. (2016). *Fokusbibliotek*. Århus: BTJ Förlag.

⁴ Cecilia Gärdén. (2017). *Skolbibliotekets roll för elevers lärande. En forsknings- och kunskapsöversikt år 2010-2015*. http://www.kb.se/Dokument/Nationell%20biblioteksstrategi/Skolbibliotekets%20roll_slutversion.pdf [2017-04-24]

I bibliotekslagen⁵ regleras kravet på att all offentligt finansierad biblioteksverksamhet ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet.

Andra dokument som vägs in i denna plan är även Barnkonventionen⁶, Unesco's folkbiblioteks- och skolbiblioteksmanifest⁷ samt de nationella styrdokumenterna som läroplaner och kursplaner⁸.

Skolbibliotekets handlingsplan är ett led i kommunens skolbiblioteksutveckling. Den ska ligga till grund för att en likvärdig skolbiblioteksverksamhet bedrivs vid kommunens alla skolenheter.

Syfte

Skolbiblioteksplanens syfte är att synliggöra skolbiblioteket som funktion och resurs i skolan. Skolbiblioteket ska bedriva ett målinriktat och kvalitativt arbete som bidrar till en god och attraktiv lärmiljö.

Mål

Alla elever i våra grundskolor ska ha en skolbibliotekstillhörighet, med åldersrelevanta, anpassade mediesamlingar och skolbibliotekspersonal som stimulerar läslust och främjar språkutveckling. Alla elever ska få utveckla sin media- och informationskunnighet.

Verksamhetsplan

För varje skolbiblioteksenhet ska upprättas en verksamhetsplan som ska innefatta nedanstående områden. Planen ska tydliggöra hur skolbiblioteksverksamheten ska vara en självklar del i skolans pedagogiska arbete för elevers högre måluppfyllelse.

1. Tillgänglighet

Skolbiblioteket ska:

- vara ett fysiskt biblioteksrum som eleverna kan använda i det dagliga skolarbetet
- ha ett aktuellt och elevanpassat mediebestånd
- tillhandahålla digitala verktyg, genom vilka eleverna kan utveckla sina kunskaper

2. Läsförfrämjande och språkutveckling

Verksamhetsplanen ska innefatta en plan för läsförfrämjande insatser som följer elevernas skolgång med kontinuitet och progression. Målet är att eleverna ska utveckla sin förmåga att kunna skapa olika former av texter och förstå och tolka desamma. I enlighet med skolans styrdokument ska

⁵ Bibliotekslag (2013:801) https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/bibliotekslag-2013801_sfs-2013-801 [2020-03-16]

⁶ Barnkonventionen <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/barnkonventionen> [2020-03-12]

⁷ Unescos folkbiblioteks- och skolbiblioteksmanifest <http://u4614432.fsdata.se/wp-content/uploads/2013/09/Unescos-folkbiblioteks-och-skolbiblioteksmanifest.pdf> [2020-03-16]

⁸ Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr11 <https://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/grundskoleutbildning/grundskola/laroplan> [2020-03-16]

Läroplan för grundsärskolan 2011 <https://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/grundskoleutbildning/grundsarskola/laroplan> [2020-03-16]

skolbibliotek och pedagoger arbeta tillsammans för att stimulera elevernas läsintresse. Stor vikt ska läggas vid förmågan att kunna tillägna sig lässtrategier.

3. Media- och informationskunnighet

Alla elever ska få utveckla sin media- och informationskunnighet (MIK). Begreppet MIK innefattar sökteknik, källkritik, integritet, etik, upphovsrätt och digitalt skapande. Utifrån samma förutsättningar, med kontinuitet och progression, ska verksamhetsplanen också tydliggöra hur undervisning i MIK skall följa elevernas skolgång.

4. Samverkan

Skolbiblioteket ska samverka med:

- skolans övriga pedagogiska personal där elevernas lärande ska vara i fokus. Verksamhetsplanen för skolbiblioteket ska upprättas i samverkan med rektor, IKT-pedagog och övrig pedagogisk personal.
- elever och pedagoger i ett skolbiblioteksråd
- folkbiblioteket

Ansvarsfördelning

Årjängs kommun är som huvudman ytterst ansvarig för att eleverna har tillgång till skolbiblioteksverksamhet.

Rektor ansvarar för skolbiblioteksverksamheten på sin enhet samt att den ”används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens”⁹

Skolbibliotekets personal ansvarar för att bedriva verksamheten i enlighet med skolbiblioteksplan och verksamhetsplan. Vidare ansvarar skolbibliotekets personal för att tillgängliggöra och ordna befintliga medier samt organisera låneverksamheten.

Uppföljning

Skolbiblioteksplanen ska antas och följas upp av Barn- och utbildningsnämnden.

Verksamhetsplanen ska antas av rektorerna.

Skolbiblioteksplanen och verksamhetsplanen ska följas upp av rektorerna och skolbiblioteket.

Skolbiblioteksplanen är giltig fram till juni 2022.

⁹ Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet
https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-och-kursplaner-for-grundskolan/laroplan-lgr11-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet?url=1530314731%2Fcompulsorycw%2Fjsp%2Fcurriculum.htm%3Ftos%3Dgr&sv.url=12.5dfee44715d35a5cdfa219f#anchor_1 [2020-03-12]